

15. 9. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je nutný souhlas druhého rodiče s očkováním proti COVID?

Od července je možné očkovat vakcínou proti COVID také děti nad dvanáct let. Očkování mladších skupin je pro mnohé kontroverznějším tématem než očkování dospělých, a tak se o očkování dětí vede řada sporů. Skutečný problém pak může nastat v rodinách, kde rodiče nejsou schopni se na očkování domluvit. Častěji se s rozporem setkáváme v neúplných rodinách, kde rodiče dítěte žijí odděleně. Jeden z rodičů pak může mít obavu, že druhý rodič nedá s očkováním souhlas, oproti tomu druhý rodič se může obávat, že dítě bude naočkováno proti jeho vůli. Se začátkem školního roku navíc rodiče neočkovaných dětí mohou narážet na překážky, které se pojí s prezenční výukou a testováním.

U dětí starších 16 let Ministerstvo zdravotnictví ČR (dále jen „MZČR“) vydalo písemnou informaci, ze které plyne, že u těchto nezletilých není nutná přítomnost zákonného zástupce. Nezletilý zájemce o očkování starší 16 let může obecně udělit informovaný souhlas s očkováním. *„Před očkováním nezletilých osob proti onemocnění covid-19 je nicméně nezbytné vždy individuálně posoudit jejich rozumovou a volní vyspělost a od toho se odvíjející schopnost udělit informovaný souhlas s očkováním. Písemný informovaný souhlas zájemce o očkování, resp. jeho zákonného zástupce není nutný.“* MZČR předpokládá, že osoby starší 16 let jsou již rozumově a volně vyspělé k udělení informovaného souhlasu s očkováním proti COVID. [\[1\]](#)

Shora uvedený závěr ministerstva pak vychází ze znění ustanovení § 31 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“), který zní: *„Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.“*

U dětí mladších 16 let pak MZČR vydalo písemnou informaci, ze které plyne, že při aplikaci očkování proti COVID musí být přítomen zákonný zástupce, přičemž postačuje přítomnost pouze jednoho ze zákonných zástupců. Informovaný souhlas pak uděluje zákonný zástupce bezprostředně před očkováním a není nutná písemná forma informovaného souhlasu. Před očkováním by s ohledem na rozumovou a volní vyspělost dítěte měl být zjištěn také jeho názor a souhlas s očkováním. U dětí starších 14 let dokonce nelze očkování provést (bez souhlasu soudu), pokud dítě očkování vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí. Pokud by si dítě starší 14 let očkování naopak přálo a zákonný zástupce s ním nesouhlasil, lze očkování provést pouze se souhlasem soudu. Návrh k soudu může podat sám nezletilý nebo osoba blízka. [\[2\]](#)

Pokud bychom vycházeli pouze z informace MZČR, stačí u očkování přítomnost pouze jednoho ze zákonných zástupců. Fakticky nebude nikdo vyžadovat přítomnost obou rodičů nebo potvrzení souhlasu druhého rodiče písemnou formou. Může tak dojít k naočkování dítěte, aniž by o tom druhý rodič vůbec věděl. Právní hledisko věci je však mnohem komplikovanější.

Dle právní úpravy platí, že se oba rodiče musí vzájemně dohodnout na významných záležitostech dítěte. Dle § 877 odst. 2 OZ se za významné záležitosti dítěte považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte. Pokud se rodiče nemohou na významné záležitosti dohodnout, rozhodne na návrh jednoho z rodičů soud.

Souhlas jednoho z rodičů přitom může být nahrazen i následně (již po provedeném jednání bez souhlasu), jak vyplývá z dikce zákonného ustanovení. Pro souhlas dále není rozhodné, kdo má nezletilé dítě v péči. Neplatí tedy, jak se mnohdy někteří mylně domnívají, že o dětech rozhoduje pouze ten, kdo má děti svěřeny do péče. O významných záležitostech rozhodují oba rodiče.

Ze zákonné úpravy tedy plyne, že by si rodič měl vyžádat souhlasné stanovisko druhého rodiče. Pokud získání souhlasu není možné, je třeba se obrátit na soud, aby souhlas nahradil.

S ohledem na skutečnost, že se jedná o velmi aktuální a nové téma, neexistuje k očkování proti COVID v současné době žádná judikatura, ze které by se dal předesílat možný závěr soudu. Nicméně existuje judikatura, a to dokonce i Ústavního soudu, k nahrazení souhlasu jednoho z rodičů u jiných očkování.

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 725/18 ze dne 8. 10. 2018 se zabýval případem, kdy matka nesouhlasila s přeočkováním nezletilé dcery s poukazem na možné vedlejší účinky, zbytečnost přeočkování z důvodu dostatku protilátek a také s ohledem na svůj vlastní názor. V daném případě se jednalo o tzv. povinné očkování, které Ústavní soud vyhodnotil jako nezbytné opatření pro ochranu veřejné bezpečnosti, zdraví a práv a svobod druhých. „Výjimka přichází v úvahu jen v mimořádných případech, úzce svázaných s osobou, na kterou se očkovací povinnost vztahuje, nebo s osobami jí blízkými (vysoce nežádoucí odezva předchozí vakcinace u této osoby, u jejího dítěte apod.“^[3] Ústavní soud dále zdůraznil nutnost vyslechnutí názoru dítěte a jeho právo na participaci na řízení.

Také v usnesení sp. zn. IV. ÚS 1538/20 ze dne 18. 8. 2020 se Ústavní soud nakonec přiklonil na stranu povinného očkování a zdůraznil pouhou výjimečnost připuštění možnosti odmítnutí.

Z dosavadní judikatury soudů tedy lze dovodit jistou náklonost k nahrazení souhlasu druhého rodiče s očkováním, avšak v uvedených případech se jednalo o tzv. povinná očkování, mezi něž očkování proti COVID zatím nepatří. V budoucnu lze předpokládat, že při posuzování konkrétních případů soud přihlédne k názoru dítěte a bude vycházet ze zdravotního stavu dítěte, zprávy lékaře a jeho odborného vyjádření v dané věci.

Mgr. Natálie Ivanovská,
advokátní koncipientka

PETRÁŠ | REZEK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.](#)

2. května 7134
760 01 Zlín

Tel.: + 420 725 293 766

E-mail.: office@petrasrezek.cz

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 725/18 ze dne 8. 10. 2018

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)